

Hakija	A
Vastapuoli	S
Asia	Kohtuullinen korvaus
Vireille	7.2.2018
Annettu	27.11.2018

ASIAN TAUSTA

Hakemus koskee keksintöä nimeltä [].

Hakija on ollut työnantajan palveluksessa vuodesta [] lukien. Hakija on kahden muun keksijän kanssa tehnyt vuonna [] työsuhdekeksintöä koskeneen ilmoituksen. Työnantaja on viimeistään kesäkuussa vuonna [] ilmoittanut ottaneensa kaikki oikeudet hakijan työsuhteensa aikana tekemiin keksintöihin.

Hakijan keksintöjen perusteella työnantajalle on myönnetty vuonna [] patentti [].

ASIAN KÄSITTELY

Hakemus

Vaatimukset

Hakija on pyytänyt työsuhdekeksintölautakuntaa antamaan lausunnon hakijalle kuuluvasta kohtuullisesta korvauksesta.

Perusteet

Keksintöön perustuvan tuotteen nimi on [] ja sen myyntiarvo kumulatiivisesti vuodesta [] vuoden [] loppuun on ollut noin [] euroa. Kyseessä on ollut uusi tuote, joka on vähentänyt huomattavasti [].

Hakija on esittänyt työnantajalle [] laskelman [] soveltamaan [] työsuhdekeksintöohjesääntöön ja sen sisältämään patentin arvon

laskuohjeeseen perustuen. Laskelma on perustunut lisenssianalogiaan. Hakijan mukaan kohtuullinen korvaus olisi noin [] euroa. Lisenssiprosentin tulisi olla noin [].

Keksintö on ollut täysin tuotantovalmis, eikä sen tuottamiseksi ole vaadittu huomattavia investointeja. Kehitysversio tuotteesta on miltei valmis ja sen potentiaalinen asiakaskunta [] on vielä nykyistä suurempi. Työnantaja on puolustanut patenttia ja neuvotellut sen lisensoinnista [].

Hakija on keksinnön syntyessä toiminut [], päätehtävänä [].

Vastine

Työnantajan mukaan hakijan esittämä kohtuullisen korvauksen määrä on selvästi ylimitoitettu.

Keksinnön arvo voidaan määrittää lisenssianalogian kautta, koska kyse on tapauksesta, jossa keksinnön arvoon ja kohtuulliseen korvaukseen vaikuttavia tekijöitä on useita.

Keksinnön tarkoituksena on ollut poistaa epäkohdat, jotka liittyvät entuudestaan tunnettuihin []. Keksinnön tarkoituksena on ollut erityisesti tuoda esiin uudentyyppinen käsittelymenetelmä []. Keksintö perustuu [].

Keksintöä hyödynnetään [] tuotteessa. [] tuotteen pääominaisuus on []. Tuote mahdollistaa [].

Nyt kysymyksessä olevan tuotteen myynti ei kuitenkaan ole ainoastaan keksinnön ansiota. [] tuotteen myynti perustuu pitkälti siihen, että [] on ollut lanseeraamassa uutta [], johon oli arvioiden mukaan suunniteltu toisen toimittajan []. Toisen toimittajan [] ei kuitenkaan toiminut toivotulla tavalla tai ei ollut kilpailukykyinen, jolloin työnantajan tuote valittiin tilalle, ja sen volyymimyynti sai näin nopean alun.

Tuotetta on yritetty myydä laajemmin, ja sen markkinoinnissa on pyritty korostamaan tuotteen etuja ja brändäämään [] tuotetta, mutta tuote ei ole lyönyt itseään merkittävästi läpi, koska []. [] on vanhaa teknologiaa, johon liittyvistä ratkaisuista suurta osaa ei ole patentoitu tai patentit ovat jo rauenneet. Keksinnön mukainen ratkaisu ei ole vaikuttanut merkittävästi [] tuotteen menekkiin muutoin kuin yhden asiakkaan kohdalla.

Hakija on käyttänyt laskelmissaan lisenssiprosenttina []. Näin suuri lisenssiprosentti ei tule keksinnön kohdalla kysymykseen. Hakijan käyttämä lisenssiprosentti perustuu myös hakijan esittämiin []. Tämä on virheellinen oletama. [] eivät sovellu vertailukohdaksi tähän tapaukseen.

Hakijan esittämän [] keksintökorvaussäännön mukaan [] käytetty tuotteeseen tai osakokonaisuuteen liittyvä lisenssiprosentti vaihtelee

tyypillisesti [] välillä, kuitenkin niin, että tuotteeseen tai osakokonaisuuteen liittyvät lisenssimaksut voivat olla yhteensä enintään []. [] käyttää tämän vastineen laskelmassa lisenssiprosenttina haarukan yläpäättä, eli []. Lisenssiprosentin tulisi kuitenkin olla todennäköisesti tätä alempi.

Keksinnön arvon laskemisessa käytettävässä liikevaihdossa huomioon tulee ottaa myös muiden kuin [] osuus. Tällaisia seikkoja ovat muun muassa [] asiakassuhteet ja vahva brändi/tunnettisuus. Esimerkiksi yllä mainittu asiakassuhde on ollut paljon tavallista merkittävämmässä roolissa [] tuotteen myynnissä. [] on myös [] rekisteröity EU-tavaramerkki.

Hakija on käyttänyt valmiuskertoimena kerrointa []. Keksinnön käyttöönottoaminen on vaatinut kuitenkin jatkokehitystyötä. Töitä on tehty sekä [] että myöhemmin []. Lisäksi []. Valmiuskertoimeksi on katsottava hakijan esittämää pienempi luku, korkeintaan [].

Hakija on käyttänyt osuuskertoimena kerrointa []. Hakija ei ole huomioinut sitä, että keksinnön tuoma lisäarvo muodostaa vain osan [] tuotteen hinnasta ja tuotteen tuomasta liikevaihdosta. Kuten edellä on myös todettu, nyt kyseessä olevan tuotteen menekkiin ovat sitä paitsi vaikuttaneet kyseessä olevan keksinnön ja patentin ohella osaltaan muun muassa tuotteen tuotemerkki ja brändi sekä [] tunnettuus markkinoilla ja olemassa olevat asiakkuudet. [] on vain yksi osa [] ja sen ominaisuuksia. Jo entuudestaan on ollut olemassa [] tuote. Tuotteen [] käytettävää [] käytetään vastaaviin tarkoituksiin myös muulla kuin keksinnön mukaisella []. Tästä syystä osuuskertoimena on käytettävä korkeintaan kerrointa [].

Edellä mainitusta arvosta on vielä vähennettävä suojauskustannukset, jotka ovat [] vuosilta [] yhteensä [] euroa. Lisäksi eurooppapatentin tulevat, luultavasti [] ajoittavat validointikustannukset tulevat olemaan arviolta noin [] euroa. Siten suojauskustannukset vuosilta [] ovat hakijan esittämästä [] eurosta poiketen noin [] euroa.

Vaikka suojauskustannuksiksi huomioitaisiin ainoastaan [] vuosina [] maksamat [] euroa, keksinnön arvoksi saadaan [] euroa. Jos keksinnön arvosta vähennettäisiin vielä vaikka vain puolet tulevista eurooppapatentin validointikustannuksista, eli [] euroa.

Hakijan tehtävä yhtiössä on työsuhteen alkaessa ollut []. [] liittyvät kehitystyön voidaan katsoa liittyvän erittäin läheisesti hakijan työtehtäviin. Hakija on käyttänyt työsuhtekertoimena [].

Hakijan mukaan tehtävän työsuhteyhteys olisi [], minkä mukaan hakija olisi saanut aiheen keksintöön siten, että hän on tehtäväpiirinsä ulkopuolella asettanut itselleen tehtävän. Hakijan tehtäväpiiriin [] täytyy katsoa kuuluneen [] kehittämiseen ja valmistukseen liittyvät asiat.

Lisäksi [] ovat olleet yleisesti, myös hakijan, tiedossa. Työsuhteyhteyden arvon tulisi olla korkeintaan [].

Hakijan mukaan ratkaisun työsuhteyhteys olisi [], minkä mukaan hakija olisi päättänyt ratkaisuun [].

Lisäksi hakijan mukaan keksijän työsuhteyhteys olisi [], minkä mukaan hakija asema työnantajan organisaatiossa vastaisi [].

Laskelmalla yhteen edellä mainitut luvut saadaan tulokseksi [], jos työsuhteyhteys olisi [], mutta muut luvut hakijan esittämiä. Mainittua taulukkoa soveltamalla työsuhtekertoimeksi saadaan nyt []. Lautakuntakäytännössä prosentti olisi tällöin käsittääksemme [].

Koska keksijöitä on ollut kolme, hakijan osuus lasketusta keksintökorvauksesta olisi edellä esitettyjen laskukaavojen mukaan siten kolmasosa.

Vastaselitys

Keksinnön tulevaa arvoa arvioitaessa tulee ottaa huomioon myyntipotentiaalia nostavana seikkana, että [] on mahdollisesti lisensoinut keksinnön []. Lisäksi myyntipotentiaalia nostaa se, että [] ei ole halunnut tuoda tuotetta kaikkien saataville suojellakseen [] etua. Volyymimyynti on saanut työnantajan vastineessa kuvatulla tavalla nopean alun juuri tämän asiakkaan kautta. Tuotetta on tarjottu asiakkaille aktiivisesti vasta muutaman viime vuoden ajan. Tuotteesta on myös kehitteillä [].

Lisenssiprosentin osalta on otettava huomioon, että [] ei ole [] vaan se on [] ja siten lähempänä []. Sovellettava teollisuuden alakohmainen prosentti liikkuu relevanteilla teollisuudenaloilla [].

Korjauskertoimen osalta on huomioitava, että edellä mainittu asiakassuhde on ollut ja edelleen on tärkeä, mutta aiemman [] päätösten takia myös potentiaalia rajoittava.

Keksintö oli heti täysin valmis tuotantoon. [] ei tarvinnut suuresti kehittää, [].

Keksinnön valmiuseroin on []. Jatkokehitys on tavanomaista toimintaa ja tuotetta on myyty useita vuosia ennen [] vastineessaan mainitsemia []. [], jossa [] olisi ollut [], harkittiin ennen patentointia, mutta sitä ei saatu edes konseptinomaisesti järkevästi onnistumaan. Asia on kuitenkin sisällytetty patentin suojapiiriin. Tuotantoa säädetään kaikilla uusilla ja usein vanhoillakin tuotteilla. [] tuotteella tuotantoa on tarvinnut säätää tai tuotantohenkilöstöä kouluttaa suhteellisen vähän. [] tuotteen ero tuotannossa verrattuna normaaliin [] on karkeasti ottaen.

Keksinnön osuuskerroin on []. [] tuotemyynti on [] kannattavampaa, korvaavat tuotteet ovat [] kalliimpia ja [] myynnistä syntynyt liikevaihto olisi jäänyt syntymättä ilman keksintöä. [] tuotteen menekkiin eivät ole vaikuttaneet tuotemerkki ja brändi siinä määrin kuin [] vastineessaan antaa ymmärtää, koska []. [] tunnettuus ja olemassa olevat asiakkuudet ovat myös jääneet käyttämättä. [].

[] on tehnyt erillisen sopimuksen [] kanssa tuotteen suojauskustannuksista. [] osuus kustannuksista on [] euroa.

Hakijan tehtävä keksinnön syntymishetkellä on ollut [], joka on vastannut [] työsuhdekeksintöohjesäännön vaativuusluokkaa []. Kaksi muuta keksijää ovat toimineet eri yrityksessä. Keksinnön kohtuullista korvausta ei tule jakaa kolmella.

Hakijan työsuhde on alkanut []. Hakija on asettanut itselleen tehtäväpiirin ulkopuolisen tehtävän, eli tehtävän työsuhdeyhteys on [].

Hakija on päätenyt ratkaisuun suorittamiensa töiden sekä tällöin saavuttamiensa kokemusten perusteella, eli ratkaisun työsuhdeyhteys on [].

Hakija asema [] organisaatiossa on vastannut [] työsuhdekeksintöohjesäännön vaativuusluokkaa [], eli keksijän työsuhdeyhteys on [].

Keksinnön työsuhdeyhteys ja prosentteina ilmaistu työsuhdekerroin on [] keksintökorvaussäännön mukaisena [].

Työnantajan lisälausuma

Hakijan viittaama [] maksama lisenssimaksu []. [] kattaa [] vuotta ja summaksi on sovittu tältä ajanjaksolta [] euroa.

Jos oletetaan [] tuotetta koskeva liikevaihto samaksi kuin [] liikevaihto hakijan laskuissa ja sovelletaan hakijan esittämää [] euron vuotuista tulevaa liikevaihtoa, kymmenen vuoden liikevaihdoksi saadaan [] euroa. Tämä tarkoittaisi, että soveltuva lisenssiprosentti olisi []. [] esittämällä [] euron vuotuisella liikevaihdolla soveltuva lisenssiprosentti olisi []. Hakijan esittämä lisenssiprosentti on siten ylimitoitettu.

Hakijan soveltama [] sääntö lisenssiprosentin arvioinnissa perustuu [] kehitettyyn peukalosääntöön, jonka avulla olisi mahdollista määritellä [] rojaltikorvaukset niihin liittyvissä neuvotteluissa. Mainittu sääntö ei ole [] käytössä ja se on todettu myös [] oikeuskäytännössä pätemättömäksi.

Hakijan esittämä selvitys eri alojen lisenssiprosenteista ei vastaa todellisuutta. Hakijan viittaama [] ja [] välinen sopimus on yksittäistapaus, joka ei edusta keskimääräistä lisenssitasoa, eikä ole vertailukelpoinen käsillä olevan tilanteen kanssa.

Vuonna [] myynti on ollut [] euroa ja vuonna [] [] euroa.

Keksinnön arvosta on vähennettävä kaikki, eli myös [] maksamat suojauskustannukset.

Hakija on päätenyt ratkaisuun ammattiinsa ja sen edellyttämään koulutukseen kuuluvien tietojen ja kokemusten perusteella. Ratkaisun työsuhdeyhteys on mahdollisesti hakijan esittämästä poiketen [].

Muut kirjelmät

Hakija ja työnantaja ovat antaneet lisäkirjelmia.

TYÖSUHDEKEKSINTÖLAUTAKUNNAN RATKAISU

Kohtuullisen korvauksen määrittäminen

Keksinnön arvon määrittämiseen soveltuva menetelmä

Oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin annetun lain (työsuhdekeksintölaki) 7 §:n 2 momentin mukaan korvausta määrittäessä on erityisesti otettava huomioon keksinnön arvo ja työnantajan saaman oikeuden laajuus samoin kuin työsopimuksen ehdot sekä työsuhteeseen liittyvien muiden seikkojen merkitys keksinnön syntymiselle.

Työsuhdekeksintöasetuksen 5 §:n mukaan arvioitaessa työsuhdekeksintölain 7 §:n 2 momentissa tarkoitettujen työsopimuksen ehtojen ja työsuhteeseen liittyvien muiden seikkojen merkitystä keksinnön syntymiselle, on kiinnitettävä huomiota siihen, miten tehtävä on asetettu ja ratkaistu, kuten millä tavalla työnantajan teknologiaa ja laitteita on hyödynnetty, samoin kuin mikä on keksijän asema sekä hänen työehtonsa ja tehtävänsä työnantajan palveluksessa.

Asetuksen 7 §:n 2 momentin mukaan keksinnön taloudellisen merkityksen ollessa vähäinen, keksinnön jäädessä käyttämättä tai muista erityisistä syistä korvaus voidaan kuitenkin määrittää kertakorvauksena. Myös silloin, kun keksinnön tekeminen selvästi on kuulunut työntekijän varsinaisiin työtehtäviin ja keksinnön arvo on vähäinen tai kun ei voida yksilöidä sellaista myyntihintaa, josta rojalti voitaisiin laskea, voidaan korvaus määrittää kertakorvauksena.

Työsuhdekeksintöasetuksen 3 §:n 1 momentin mukaan työsuhdekeksintölain 7 §:n 2 momentissa keksinnön arvolla tarkoitetaan sen taloudellista arvoa. Asetuksen 3 §:n 2 momentin mukaan keksinnön arvo on ensisijaisesti määritettävä sen mitattavan taloudellisen hyödyn perusteella, joka työnantajalle tulee keksinnön käyttöön ottamisesta, kuten keksinnön tuottamasta raaka-aine-, työvoima- tai energiasäästöstä

(hyötyarvomenetelmä). Jos edellä mainittu keksinnön arvon määrittämistapa ei ole keksinnön laadusta tai käyttötavasta johtuen sovelias, keksinnön arvo määritetään sanotun pykälän 3 momentin nojalla lisenssisopimukseen vertaamalla (lissenssianalogia). Jos kumpakaan edellä mainittua määrittämisperustetta ei voi käyttää, keksinnön arvo voidaan arvioida säännöksen 4 momentin nojalla.

Asiassa esitetystä selvityksestä ei ole ongelmitta pääteltävissä sellaista mitattavaa taloudellista hyötyä, joka työnantajalle on tullut keksinnön käyttöön ottamisesta. Keksintö on vain osa tuotetta ja sen arvon määrittämiseen liittyy useita tekijöitä. Työsuhdekeksintölautakunta toteaa, että kohtuullista korvausta ei ole mahdollista määritellä hyötyarvomenetelmällä. Sen sijaan korvaus voidaan määritellä lissenssianalogian kautta. Sekä hakija että työnantaja ovat lautakunnassa lähteneet siitä, että keksinnön arvon määrittämiseen on sovellettava lissenssianalogiaa.

Työsuhdekeksintöasetuksen 8 §:n mukaan korvaus on maksettava siltä ajalta, jona keksintöä hyödynnetään, kuitenkin enintään 20 vuodelta.

Lissenssianalogian mukainen keksinnön arvo

Lautakunta toteaa, että tulevaisuuden myyntimääriin liittyvät epävarmuustekijät tulevat huomioiduksi juoksevan rojaltn kautta. Siten lähtökohdaksi keksinnön arvon määrittämisessä on otettava toteutunut **kokonaismyynti**.

Osapuolet ovat yksimielisiä siitä, että vuoden vuosina [] keksinnön mukaisen tuotteen kokonaismyynti on ollut noin [] euroa. Työnantajan ilmoittamien vuosien [] ja [] myyntilukujen perusteella tarkka kokonaismyynti on vuosina [] ollut yhteensä [] euroa.

Kokonaismyyntiin on keksinnön arvoa määritettäessä lisättävä oikeuksien luovuttamisesta saatuna hyötynä työnantajan [] saama lissenssimaksu [] euroa. Näin ollen keksinnön arvon määrittämisen kannalta kokonaismyynti on ollut yhteensä [] euroa.

Työnantaja on esittänyt **lissenssiprosentin** suuruudeksi enintään [] prosenttia perustuen [] ohjesääntöön. Hakijan mukaan lissenssiprosentti on noin [] prosenttia. Kyseessä ei ole [] vaan [], joka on lähempänä [] kuin []. Hakija on tukenut näkemystään lissenssiprosentista tutkimuksilla.

Oikeuskirjallisuudessa ja lautakunnan aikaisemmassa käytännössä on todettu, että lissenssiprosentit vaihtelevat aloittain ja markkinoittain välillä 0,1–8 prosenttia. Jos markkinoiden volyymi on suuri, voidaan ajatella, että prosentti on alempi kuin markkinoilla, joilla volyymi on vähäinen. Lissenssiprosenttiin vaikuttavat lisäksi lautakunnan aikaisemman käytännön mukaan muun muassa keksinnön

käyttöönottamisesta aiheutuvat investointikustannukset, suojan laajuus ja tuotteen odotettu elinikä.

Työsuhtekeksintölautakunta katsoo, että lähtökohtana lisenssiprosentin määrittämisessä voidaan pitää työnantajan esittämää ☐ ohjesäännön mukaista ☐ käytettyä ☐ prosenttia. Hakijan näkemystä lisenssiprosentista puoltaa hakijan eri lisenssiprosenttien suuruudesta esittämä selvitys ja se, ettei kyseessä ole ☐ tuote. Kyseessä olevan keksinnön käyttöikä on esitetyn selvityksen perusteella ☐, mikä taas puoltaa työnantajan esittämää lisenssiprosenttia.

Edellä esitetyn perusteella lautakunta katsoo soveltuvaksi lisenssiprosentiksi ☐ prosenttia, joka tulee tässä tapauksessa laskea tuotteen kokonaismyynnistä.

Lisenssianalogiaa käytettäessä keksinnön arvon määrittelyssä voidaan niin sanotulla **korjauskertoimella** huomioida myös ei-tekni-
sten seikkojen osuus. Keksinnön vaikutus myynnin kasvusta voi olla pienempi, jos myyntiin on vaikuttanut esim. myyjän maine ja asema markkinoilla, tavaramerkit ja markkinointi.

Hakija on perustanut korjauskerroinlaskelmansa ☐ ohjesäännön mukaiseen taulukkoon, josta korjatuksi liikevaihdoksi saatu edellä esitetyn ☐ euron liikevaihdon perusteella ☐ euroa. Työnantajan olemassa olevat asiakassuhteet ovat vauhdittaneet myyntiä mutta toisaalta olemassa olevan asiakkuuden suojeleminen on myös jarruttanut sitä. Työnantaja on esittänyt, että korjauskertoimen tulisi olla taulukon mukaista kerrointa pienempi ja sen määrittämisessä tulisi huomioida vuosien ☐ todellinen myynti. ☐ mukaan sen jo olemassa ollut asiakassuhde on vauhdittanut tuotteen myynnin käynnistymistä. Lisäksi tulee huomioida ☐ vahva brändi/tunnettuisuus.

Lautakunta toteaa, että hakijan ☐ taulukkoon perustuvaa laskelmaa käyttäen saataisiin korjauskertoimeksi noin ☐. Kyseistä taulukkoa käyttämällä korjauskertoimeksi saataisiin ☐ euron liikevaihdon kohdalla ☐.

Lautakunta katsoo, että keksinnön hyödyntäminen on edellyttänyt työnantajan valmiita asiakassuhteita ja tunnettua. Toisaalta keksinnön voidaan katsoa osaltaan parantaneen työnantajan valmistamien tuotteiden laatua ja siten itsessään vahvistaneen ei-tekni-
sten seikkojen merkitystä. Asiassa esitetyn selvityksen perusteella ☐ ohjesäännön taulukon mukaista ☐ voidaan pitää luotettavana lähtökohtana korjauskertoimen määrittämisessä. Tällä perusteella lautakunta arvioi korjauskertoimeksi ☐.

Valmiuskertoimella voidaan ottaa huomioon keksinnön valmiusaste. Kerrointa arvioitaessa tulee huomioida tuotteen valmius sekä sen edellyttämät kehittämiskustannukset ennen valmiin tuotteen markkinoille saattamista.

Lautakunnan käytännössä ja oikeuskirjallisuudessa on todettu, että kun lisensoidaan valmistusoikeus, valmistusmenetelmäkin on jo kehitetty. Työsuhtekeksintö on sen sijaan harvoin, jos koskaan, valmiiksi kehitetty tai suojattu. Sen kehittämiseen patentoiduksi tuotteeksi valmistusmenetelmineen ja tuotteet markkinoille viemiseen on työnantajayrityksen usein vielä paljon panostettava. Jos keksintöön perustuva tuote ja sen valmistusmenetelmä ja suojaus todetaan silloin, kun työnantaja ilmoittaa ottavansa siihen oikeuden, täysin valmiiksi ja markkinoitavaksi, valmiuserroin on yksi. Jos keksinnön todetaan vaativan kustannuksia aiheuttavaa kehittämistä ja esimerkiksi patentointiprosessin käynnistämistä, valmiuserroin on alle yhden.

Hakijan mukaan **valmiuskertoimen** tulisi olla []. Keksintö oli heti täysin valmis tuotantoon. Työnantajan mukaan keksintö on vaatinut jatkokehitystä. Työnantajan mukaan tuote on vaatinut muun ohella tiettyjä []. Hakijan mukaan tuotetta on myyty jo vuosia ennen näitä [].

Lautakunta toteaa, ettei asiassa ole esitetty, koska tehdyn keksinnön mukainen valmis tuote on otettu käyttöön keksintöilmoituksen tekemiseen nähden. On kuitenkin ilmeistä, että keksinnön mukaista tuotetta on tullut jonkin verran testata ja kehittää ennen markkinoille saattamista. Vaikka tuotetta olisi myyty jo vuosia ennen [], lautakunta katsoo, että [] on ollut merkitystä tuotteen kokonaismyynnin kasvussa. [].

Edellä esitetyn perusteella lautakunta arvioi valmiuskertoimeksi [].

Lautakunta on vakiintuneesti katsonut, että keksinnönkokonaisvaikutus eli keksinnön osuus tuotekokonaisuuden myynnistä vaikuttaa keksinnön arvoon. Tätä voidaan arvioida ns. **osuuskertoimen** avulla.

Työnantajan mukaan osuuserroin on []. [] on vain yksi osa [] tuotetta ja sen ominaisuuksia. Jo entuudestaan on olemassa [] tuote. Tuotteen [] käytettävää [] käytetään vastaaviin tarkoituksiin myös muulla kuin keksinnön mukaisella []. Hakijan mukaan osuuserroin on []. [] tuotemyynti on normaalia [] tuotemyyntiä kannattavampaa, korvaavat tuotteet ovat [] tuotetta kalliimpia ja [] myynnistä syntynyt liikevaihto olisi jäänyt syntymättä ilman keksintöä.

Asiassa esitetyn selvityksen mukaan [] tuotetta on käytetty [], joissa normaalit [] eivät johda []. Keksintö on erottamaton osa myytävää tuotetta eikä sitä voitaisi myydä ilman keksintöä. Osuuserroin on siten [].

Edellä esitetyn perusteella lautakunta katsoo, että lisenssianalogian mukainen keksinnön arvo vuosilta [] on (kokonaismyynti) x (lisenssiprosentti) x (korjauserroin) x (valmiuserroin) x (osuuserroin) = [] euroa.

Työsuhdekerroin

Kohtuullisen korvauksen määrän arvioinnissa on keksinnön arvon lisäksi otettava huomioon työsuhdekeksintölain ja työsuhdekeksintöasetuksen mukaan se, missä olosuhteissa keksintö on syntynyt eli mikä on keksinnön työsuhdeyhteys. Tällöin tarkastellaan erikseen tehtävän (a), ratkaisun (b) ja keksijän (c) työsuhdeyhteyttä.

Hakijan mukaan hän on keksinnön syntymisen aikaan työskennellyt [], eikä hänen työnkuvaansa ole kuulunut []. [] liittyvät ongelmat ovat olleet yleisesti tiedossa, mutta tämä tietämys ei ole kulminoitunut vastaavaan keksintöön. Hakija ei ole saanut toimeksiantoa, joka olisi johtanut keksintöön. Hakija on päätenyt ratkaisuun suorittamiensa töiden ja saavuttamansa kokemusten perusteella, eikä hakijalla ole [] koulutusta. Tehtävän työsuhdeyhteys on hakijan mukaan [].

Työnantajan mukaan hakija on vuonna [] ollut []. Hakijan tehtävänä on ollut []. []. [] voidaan katsoa liittyvän erittäin läheisesti Hakijan työtehtäviin. Hakijan tehtäväpiiriin [] täytyy katsoa kuuluneen [] liittyvät asiat. Tehtävän työsuhdeyhteys on työnantajan mukaan [].

Lautakunta katsoo, että hakijan esittämän työsopimuksen mukaan hänen tehtävänsä työsuhteen alkaessa on ollut []. Tähän nähden lautakunta pitää työnantajan esittämää hakijan työnkuvasta uskottavana. Asiassa esitetyn selvityksen perusteella lautakunta katsoo, että hakijan on saanut aiheen keksintöönsä työsuhteessa saavuttamansa kokemuksen ja tuntemuksen perusteella ja kun keksintöön aiheen antaneet ongelmat tai mahdollisuudet ovat olleet jo ennestään tunnetut. Tehtävän työsuhdeyhteys (a) on tällöin [].

Sekä hakija että työnantaja ovat esittäneet, että sekä ratkaisun (b) että keksijän työsuhdeyhteys (c) ovat []. Työnantaja on tosin esittänyt myös ratkaisun työsuhdeyhteyden [] olevan mahdollinen. Asiassa esitetyn selvityksen perusteella lautakunta katsoo, että sekä ratkaisun että keksijän työsuhdeyhteys ovat [].

Lautakunta arvioi kokonaisuutena työsuhdekertoimeksi [], mikä lautakunnan ratkaisuissaan käyttämän taulukon mukaan merkitsee työsuhdekerrointa $T = []$ prosenttia. Tämä vastaa työnantajan käsitystä työsuhdekertoimesta.

Johtopäätös

Lautakunta suositaa kohtuulliseksi korvaukseksi [] euroa x [] prosenttia = [] euroa.

Työsuhdekeksintölautakunnan lausunto

Työsuhdekeksintölautakunta suositaa ajalta [] kohtuulliseksi korvaukseksi lausuntopyynnössä tarkoitetun keksinnön käytöstä

yhteensä [] euroa, joka summa jakautuu kaikkien keksinnön tekemiseen osallistuneiden henkilöiden kesken. Työnantaja voi vähentää kohtuullisesta korvauksesta jo maksamansa aloite- ja mahdolliset muut korvaukset.

Jos työnantaja jatkaa myöhemmin keksinnön hyödyntämistä, työsuhdekeksintölautakunta suositaa, että kohtuullinen korvaus [] jälkeen tapahtuvasta myynnistä (tm) tulee laskea seuraavalla kaavalla: $tm \times (\text{lisenssiprosentti}) \times (\text{korjauskerroin}) \times (\text{valmiuskerroin}) \times (\text{osuuskerroin}) \times (\text{työsuhdekerroin})$.

Korvausta on maksettava niin kauan kuin keksintöjä hyödynnetään ja niille myönnetty patenttioikeudet ovat voimassa, kuitenkin enintään 20 vuodelta.

Eero Mantere
Puheenjohtaja

Esko Pakka
sihteeri

Asian ratkaisuun osallistuivat: Eero Mantere, Marja-Leena Mansala, Mari Komulainen, Jaakko Laurila, Anu-Tuija Lehto, Ralf Forsén ja Maunu Korpela